

Schoolplan 2019-2023

CBS Koningin Wilhelmina

Vastgesteld op:

CBS Koningin Wilhelmina | A: Drossaardslaan 70 | 4143 BD Leerdam
T: 0345 - 632361 | E: directie.wilhelmina@stichting-logos.nl

Inleiding	3
2. Uitgangspunten en kader LOGOS	4
2.1. LOGOS staat voor	4
2.2. Levensbeschouwelijke identiteit	4
2.3. Bestuurlijke missie, visie en kernwaarden	5
2.4. Focuspunten	5
3. Schoolbeschrijving	6
Biografie	6
3.1 Identiteit	6
3.2 Onderwijs	7
4. Schoolconcept	8
4.1 Missie	8
4.2 Visie	8
4.3 Pedagogisch klimaat	8
4.4 Didactisch handelen	10
4.5 Het jonge kind	11
4.6 Veiligheid	11
4.7 Schoolspectifieke onderwijskundige ambities.	12
5 Passend onderwijs	13
6 Kwaliteit van het onderwijs	14
6.1 Ontwikkeling kwaliteit van onderwijs	14
6.2 Kwaliteitszorg	14
6.3 Opbrengsten	14
7 Onderwijskundig beleid	15
7.1 Onderwijskundig beleid: LOGOS kader Gepersonaliseerd leren	15
8. Personeelsbeleid	19
8.1 Personeelsbeleid: LOGOS kader Vakmanschap doet ertoe	19
8.2 Personeelsbeleid LOGOS kader Professionele cultuur - Samen leren inhoud geven (SLIG)	19
9. Communicatie en PR	22
9.1 LOGOS	22
9.2 CBS Koningin Wilhelmina	22
10. Partners van de school	23
10.1 Partners: LOGOS kader Aantrekkelijk partnerschap	23
10.2 Partners: schoolspectief	23
11. Verantwoording	24
12. Meerjarenplanning	26

Inleiding

Hoewel dit schoolplan 2019-2023 enerzijds het logische vervolg is op het plan voor de planperiode 2015-2019, markeren we de start van de nieuwe beleidsperiode als het moment om de koers te richten op het 'onderwijs van morgen'.

Vertrekpunt voor dit schoolplan is het Koersplan van LOGOS. Dat is tot stand gebracht vanuit een zorgvuldig proces met co-creatie als uitgangspunt. Directeuren, vertegenwoordigers vanuit personeel, stafleden, interne en externe belanghebbenden hebben invloed op het proces gehad en bijgedragen aan de gedachten over het 'onderwijs van morgen'. Het proces is in LOGOS verband weergegeven in de metafoor van de 'LOGOS-vloot'. LOGOS boten horen bij elkaar en varen in vlootverband. Ze houden de gezamenlijk uitgezette koers aan, maar hebben eigen manoeuvreerruimte in tempo, werkwijze en in de keuze van de route. Dit schoolplan geeft weer langs welke route de school deze koers vormgeeft.

De wereld waarin we leven verandert sterk en in een hoog tempo. Ons onderwijs kan alleen een wezenlijke bijdrage leveren aan de samenleving van morgen, als dit is gericht op de toekomst. Daar zetten we onze koers op uit. We dragen bij aan de vorming van jongeren die de toekomst in de maatschappij gestalte gaan geven. Onderweg maken we keuzes die mogelijk tot een bijstelling van de koers kunnen leiden, omdat inzichten of omstandigheden tijdens de tocht wijzigen.

In dit schoolplan geven we als de KWS aan dat wij willen voldoen aan de basiskwaliteit. Tevens beschrijven we hoe we vorm en inhoud geven aan eigen gekozen ambities en aspecten van kwaliteit vanuit het LOGOS kader of passen bij de schoolspecifieke situatie.

De reis is gestart. Het schoolplan geeft in grote lijnen de route om samen op pad te gaan. We kijken met vertrouwen naar de toekomst.

Namens het team,
CBS Koningin Wilhelmina

Niels verbaas

2. Uitgangspunten en kader LOGOS

Vertrekpunt voor dit schoolplan zijn de uitgangspunten en het kader zoals die volledig verwoord zijn in het Koersplan van LOGOS (zie **bijlage 1**). We volstaan in dit schoolplan met een beknopte samenvatting.

2.1. LOGOS staat voor

LOGOS maakt zich sterk voor leerlingen in de regio van de gemeenten West Betuwe, Vijfheerenlanden en Gorinchem. LOGOS-scholen staan voor gezamenlijke ambities en kernwaarden. Elke school geeft hier schoolspecifiek betekenis, vorm en inhoud aan. Het welbevinden van het kind en van de groep is een belangrijk doel voor elke LOGOS school. Op LOGOS-scholen:

- Groeien leerlingen op tot zelfstandige burgers die een actieve en duurzame inbreng kunnen hebben in de samenleving.
- Leren leerlingen liefde voor zichzelf, hun naaste en hun omgeving te ontwikkelen.
- Leren leerlingen keuzes te maken op basis van een moreel kompas dat is gevoed door christelijke waarden en normen ('geloof, hoop en liefde').
- Ontwikkelen leerlingen zich in een passende omgeving, waarbij eigen talenten, mogelijkheden en grenzen uitgangspunt zijn ('gepersonaliseerd leren').
- Leren leerlingen kennis, vaardigheden, ontwikkelen een levenshouding en waarden die passen bij het leven in de eenentwintigste eeuw ('het onderwijs van morgen').

2.2. Levensbeschouwelijke identiteit

LOGOS en haar scholen vinden hun waarden en normen in de Bijbel. 'Geloof, hoop en liefde' vormen het moreel kompas. LOGOS hanteert drie kernwaarden voor professioneel handelen, namelijk 'vertrouwen, verbinden, ontwikkelen'.

Waardegedreven

Vanuit Protestants Christelijke identiteit bieden LOGOS-scholen waardegedreven onderwijs. Dit betekent, dat wij geloven dat leerlingen tot hun recht komen vanuit verbinding met God, de mensen om hen heen en de wereld waarin ze opgroeien. Wij geloven dat God zoveel van deze wereld houdt, *"dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft"* (Johannes 3:16). Vanuit dát geloof kunnen we niet anders dan hoopvol in deze wereld staan.

Iedereen is van harte welkom.

We zoeken naar een eigentijdse omgang met de Protestants Christelijke traditie en doen daarbij recht aan diversiteit van onze leerlingenpopulatie. De genoemde waarden staan centraal in ons onderwijs, ons handelen en in onze omgang met leerlingen, ouders, medewerkers en partners. Onze scholen worden ook bezocht door leerlingen met een andere levensbeschouwelijke of niet-religieuze achtergrond. Iedereen is van harte welkom. Wel vinden we het belangrijk dat de uitgangspunten van LOGOS en haar scholen worden gerespecteerd.

2.3. Bestuurlijke missie, visie en kernwaarden

Missie

LOGOS staat voor *waardegedreven, uitdagend en kwalitatief goed onderwijs*.

De missie is leerlingen helpen uit te groeien tot zelfstandige en verantwoordelijke burgers, zodat zij later hun bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. LOGOS-scholen bieden leerlingen een leeromgeving waar ze zich breed kunnen ontwikkelen en hun talenten maximaal kunnen ontdekken en ontplooiën in kennis, vaardigheden en houding. De Protestants Christelijke waarden vormen onze basis.

Visie

De leerling van nu is de burger die straks mede onze samenleving vorm gaat geven. Onderwijs maakt de toekomst; LOGOS-scholen zijn zich bewust van de maatschappelijke opdracht om leerlingen toe te rusten met kennis, vaardigheden en ze bewust te maken van hun houding. Het LOGOS-onderwijs(aanbod) is om die reden uitdagend, past bij het leven in de eenentwintigste eeuw en wordt digitaal verrijkt en ondersteund.

LOGOS-scholen werken in dit kader ook samen met ouders en maatschappelijke partners aan een doorgaande ontwikkelingslijn van leerlingen. Ieder vanuit eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid.

Kernwaarden

Naast 'geloof, hoop en liefde' gelden binnen LOGOS voor professioneel handelen de kernwaarden: vertrouwen, verbinden, ontwikkelen. Deze gedeelde waarden raken en komen vanuit het LOGOS-hart. Zij zorgen voor verbinding, consistentie en synergie binnen en rondom de stichting en haar scholen. Binnen LOGOS worden we ons steeds bewuster van de betekenis en de toepassing van onze kernwaarden. Ze zijn drijfveren voor ons handelen. Ze staan voor een leer- en werkklimaat waarin we oog hebben voor elkaar, waarin we respect en waardering tonen voor ieders rol, taak en verantwoordelijkheid.

2.4. Focuspunten

LOGOS kiest op basis van de analyses van regionale/landelijke ontwikkelingen en gesprekken met interne- en externe belanghebbenden in de komende beleidsperiode voor vier strategische, samenhangende en elkaar versterkende focuspunten. Deze focuspunten gelden voor alle LOGOS scholen. Dit zijn:

1. Gepersonaliseerd leren
2. Vakmanschap doet ertoe
3. Samen leren inhoud geven
4. Aantrekkelijke partnerschap

Deze focuspunten helpen de scholen de koers te bewaken en de ambitie om waardegedreven, uitdagend en kwalitatief onderwijs in te vullen en waar te maken.

Naast ambities vanuit deze focuspunten kiezen scholen ook eigen ambities en aspecten van kwaliteit passend bij de schoolspecifieke situatie. Zowel de gekozen aspecten van de LOGOS focuspunten als de gekozen ambities en eigen aspecten van de schoolspecifieke situatie zijn benoemd en uitgewerkt in de volgende hoofdstukken van dit schoolplan.

3. Schoolbeschrijving

Biografie

Schoolnaam: Koningin Wilhelmina
Brinnummer: 10 QY
Bezoekadres: Drossaardslaan 70, 4143 BD Leerdam
Telefoonnummer: 0345 - 632361
E-mail: directie.wilhelmina@stichting-logos.nl
Website: www.wilhelminaleerdam.nl
Denominatie: Protestants-Christelijk
Directeur: Dhr. N. Verbaas
Bevoegd gezag: LOGOS, stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs (41396)
Adres: Meent 24, 4141 AC Leerdam

De school is gesitueerd op het Noordereiland in Leerdam. Hier staan naast de KWS nog drie andere scholen. De openbare school: 'De Sterrenkijker', de Rooms Katholieke School: 'Floris Radewijnsz' en 'De Calvijn' een Reformatorische school (met een streekfunctie). Alle vier de scholen trekken hun eigen publiek. Op dit moment heeft de KWS het grootste leerling aandeel in de wijk Noord. Toch trekt de school ook steeds meer kinderen uit de wijk West.

CBS Koningin Wilhelmina is een school waar degelijk onderwijs wordt gegeven in een veilige omgeving en in een goede sfeer. De school heeft een christelijke identiteit, maar staat open voor ouders van alle kinderen die de missie en visie kunnen onderschrijven.

Met behulp van moderne methoden streven we goede resultaten na. Dit geschiedt in een pedagogisch klimaat met een eenduidige structuur en heldere afspraken. Met de leerlingen wordt op een open manier gecommuniceerd. Kinderen voelen zich veilig en geborgen, wat de sociaal-emotionele ontwikkeling en in het bijzonder de weerbaarheid, ten goede komt. Samenwerking met ouders, waarbij de belangen van het kind voorop staan. En juist daarin willen wij bijzonder blijven: we doen wat we zeggen, denken en werken praktisch mee.

3.1 Identiteit

In alles wat we doen, in hoe we kijken naar de leerlingen, naar de ouders en naar ons zelf, laten we ons leiden door onze christelijke identiteit.

Wij zijn een christelijke school, maar staan open voor alle leerlingen. Wel gaan wij ervan uit dat onze identiteit wordt gerespecteerd en dat alle leerlingen deelnemen aan de dagopening en -sluitingen, alle lessen Bijbelse geschiedenis en alle vieringen.

Tijdens de dagopening en afsluiting met gebed en het dagelijks kringgesprek komen zaken uit de belevingswereld van de kinderen ter sprake.

- We geven zicht op de unieke rol van elke leerling in de schepping;
- We delen in het evangelie van Jezus Christus;
- We beleven samen dat er hoop door de blijvende liefde van God is;
- We beleven samen dat ieder mens uniek is in de ogen van God;
- We maken duidelijk dat er iets van de mens wordt verwacht.
- We maken duidelijk dat je niet alleen leeft en dat je verantwoordelijk bent voor je medemens.

3.2 Onderwijs

Ons uitgangspunt is: we staan midden in de samenleving van de 21^e eeuw en streven goede resultaten na, met behulp van moderne methodes, in een kindvriendelijke en oudervriendelijke omgeving. We willen dat alle kinderen hun talenten ontplooiën.

Wij gaan ervan uit dat de kinderen bij ons op school komen om te leren. Dat krijgt dan ook een heel duidelijk accent. Dit doen wij door het geven van effectief onderwijs en ook door het geven van aandacht aan de mogelijkheden van de leerling en het nastreven van hoge verwachtingen.

De kerndoelen zijn het uitgangspunt, in samenhang met onze eigen doelstellingen als protestants christelijke school.

Onder meer door gebruik van het CITO-leerlingvolgsysteem houden we door de jaren heen alle vorderingen goed in de gaten. Als de resultaten minder goed zijn dan gewenst, nemen we tijdig, in overleg met de ouders, adequate maatregelen. Dit doen we in het kader van handelingsgericht werken (HGW), waarbij we werken met groepsplannen.

Het kind als persoon moet ook weerbaar en sociaal ontwikkeld worden. Er is ruime aandacht voor creativiteit, voor leren leren en voor een goede sociaal emotionele ontwikkeling. Daarnaast is er ruimte voor buitenschoolse activiteiten met een educatief karakter. Door het schooljaar heen zijn er ook gezamenlijke (feestelijke) activiteiten.

De laatste jaren heeft de school zich gericht op de inzet digitale leermiddelen, waarbij wij het verwerkingsprogramma Gynzy inzetten voor de vakgebieden Rekenen en spelling. Verder wordt de software van Google gebruikt om leerlingen te leren hun werk te organiseren en te presenteren. Daarnaast willen we meer gaan werken aan de 21e eeuwse vaardigheden van de leerlingen.

In de onderbouw willen we de overgang van groep 2 naar groep 3 zo klein mogelijk maken en meer gaan werken met spelen en ontdekkend leren.

De komende jaren willen we kijken hoe we meer thematisch kunnen gaan werken en hoe we vakintegratie van de zaakvakken kunnen bewerkstelligen.

3.2 Trends m.b.t. interne en externe ontwikkelingen

We hebben met het voltallige team van de KWS een SWOT-analyse uitgevoerd, waarin we de ontwikkelingen intern en extern bekeken hebben: wat speelt er nu en wat komt er op ons af?

We zien een aantal sterke punten van onze school, die willen we graag continueren, zoals de grote ouderbetrokkenheid. Door te staan voor 'open communicatie' willen we samen met ouders optrekken en hen zien als educational partners. Daarnaast beschikt de KWS over een voldoende ICT-middelen om zich te kunnen onderscheiden van scholen in de omgeving. Op de KWS beschikt elke leerling vanaf groep 3 over een eigen chromebook. Op deze manier kunnen wij mee met eigentijds onderwijs en kunnen wij meer onderwijs op maat aanbieden.

In de komende periode zal onze school gerenoveerd worden, waardoor we meer ruimte hebben om kinderen in kleine groepjes te laten werken en onderwijs op maat te geven. Daarnaast willen we ook tegemoetkomen aan de behoeften van kinderen die andere talenten hebben. In samenwerking met de andere scholen op het Noordereiland zullen we 3 studio's ontwikkelen: een kookstudio, een techniekstudio en een muziekstudio. Door deze studio's een plaats te geven binnen ons onderwijs willen we ook ruimte maken voor werken aan andere talenten.

Een goede PR is nodig om ons marktaandeel te stabiliseren of te vergroten. Hier zullen we de komende periode gericht aan werken, onder andere door een nieuw logo en een nieuwe website.

4. Schoolconcept

4.1 Missie

Wij werken vanuit een Christelijke identiteit. We willen dat elk kind zich veilig en gerespecteerd voelt op onze school. Elk kind is uniek en mag er zijn. We bieden kwalitatief goed onderwijs, zodat door elk kind optimale leeropbrengsten worden behaald, zonder daarbij een evenwichtige sociaal-emotionele ontwikkeling uit het oog te verliezen.

We willen zoveel mogelijk aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze leerlingen en kijken naar de kansen en mogelijkheden van elk kind.

We bieden boeiend onderwijs voor het kind van deze tijd, de volwassene van de toekomst.

Wij maken ons onderwijs motiverend, uitdagend en betekenisvol, passend bij de talenten van onze leerlingen. leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor hun eigen leerproces en ouders zijn betrokken bij de school en het leerproces van hun kind.

4.2 Visie

Wij zijn een christelijke school, met een open karakter, waar met moderne leermiddelen degelijk onderwijs wordt gegeven in een veilige omgeving.

Onze aanname is dat kinderen in een veilige omgeving het beste leren. Als de sfeer op school goed is, vinden kinderen het fijn om naar school te gaan. Dan is de school en de klas leuk ingericht en is de juf of de meester iemand die van zijn vak en van de kinderen houdt. Vanuit zijn/haar relatie met kinderen weet de juf of meester wie het kind is en wat het nodig heeft. Structuur en duidelijke afspraken zijn hiervoor nodig. Een prettige sfeer, een eenduidig pedagogisch klimaat, waarin met de leerlingen op een open manier gepraat wordt, zorgt ervoor dat kinderen zich veilig voelen en dat iedereen zich gerespecteerd voelt. Pestgedrag zal dan minder voorkomen. Hierbij spelen plezier en enthousiasme een grote rol, door alle kinderen bij de lesstof te betrekken en hoge doelen te stellen willen we uit kinderen halen wat er in zit. Niet iedereen is overal goed in, maar iedereen kan iets beter dan een ander. Het is belangrijk dat kinderen, maar ook leerkrachten en ouders, hun talenten ontdekken en weten in te zetten. Immers iedereen is uniek!

Een ieder is nodig in het onderwijsproces, dus werken we samen om ons te blijven ontwikkelen. Alleen ga je sneller, maar samen komen we verder!

4.3 Pedagogisch klimaat

Een goed pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor kinderen om tot ontwikkeling te komen. Het pedagogisch klimaat kan omschreven als de omgeving waarin de leerlingen tot leren komen. Dit is de fysieke omgeving, zoals het schoolgebouw en de klas. Maar nog belangrijker is de sfeer en de wijze waarop iedereen met elkaar omgaat. Voor de KWS betekent dit, dat ieder kind zichzelf mag zijn en dat we allemaal respect voor elkaar hebben.

Daarbij gaan we uit van de kracht van elk kind en willen we kijken naar wat een kind al wel kan en wat zijn of haar talent is. We willen kinderen zelfbewust en zelfverantwoordelijk maken, zodat leren om hun eigen keuzes te maken.

Een goed pedagogisch klimaat staat of valt met het contact tussen de leraar en de kinderen en tussen kinderen onderling. Als het contact goed is, voelen kinderen zich veilig, kunnen ze actief meedoen, zijn de leerprestaties hoger en kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen.

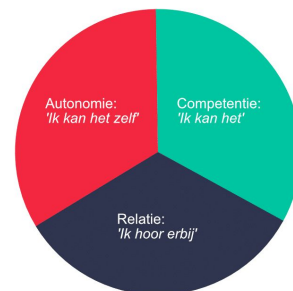

In deze contacten zijn de drie basisvoorwaarden van belang voor het welbevinden van de leerlingen:

(naar de Self-Determination Theory (SDT), Deci & Ryan (1985, 2000))

- relatie: leerlingen krijgen waardering om wie ze zijn
- autonomie: leerlingen krijgen de zelfstandigheid om taken zelf te verrichten
- competentie: leerlingen hebben vertrouwen en plezier in hun eigen kunnen

In het contact dat de leraar met de leerlingen onderhoudt, is het belangrijk dat hij zich sterk maakt voor deze drie basisbehoeften.

Relatie

Kinderen hebben behoefte aan relatie, zowel met hun leerkrachten als met andere kinderen. Ze willen het gevoel hebben erbij te horen, deel uit te maken van een gemeenschap. Hoewel in een gemeenschap conflicten zijn en men rekening moet houden met elkaar, voelt men zich er in principe veilig. Kinderen en volwassenen voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor een goede sfeer en als het lastig is, kan de leerling rekenen op de steun van zijn leraar. In scholen hebben volwassenen veel invloed op de kwaliteit van de relaties. Niet door op de voorgrond te treden, maar juist door vanaf de zijlijn beschikbaar te zijn. Luisteren, vertrouwen bieden, optreden als het echt nodig is, uitnodigende omstandigheden creëren, het goede voorbeeld zijn, uitdagen en ondersteunen zijn belangrijke pedagogische voorwaarden voor het ontstaan van goede relaties.

Competentie

Kinderen willen laten zien wat zij kunnen en zichzelf als effectief ervaren. Dat vraagt uitdaging. Dat kan alleen als het onderwijs is afgestemd op de mogelijkheden en (basis)behoeften van de leerling. Niet opletten, niet meedoen, onderpresteren, niet durven, het zijn vaak tekenen van afstemmingsproblemen. Een leerkracht die de ontwikkeling van haar leerlingen serieus neemt, biedt de leerling ruimte om passende leerdoelen voor zichzelf te formuleren en voor hem haalbare resultaten te boeken. Een combinatie van hoge (en reële) verwachtingen en beschikbaarheid voor hulp en ondersteuning, zijn een goede basis voor het ontwikkelen van een gevoel van competentie.

Autonomie

Autonomie verwijst naar het gevoel onafhankelijk te zijn. Kinderen willen het gevoel hebben de dingen zélf te kunnen doen. Zélf kunnen beslissen, zelf keuzes maken. Dat kan alleen in een omgeving waarin de eigenheid van het kind gerespecteerd wordt. Een kind is er voor zichzelf, niet voor zijn ouders of voor de school. Kinderen hebben al jong behoefte zich te onderscheiden, hun eigen keuzes te maken. Het pedagogische antwoord hierop is het bieden van veiligheid, ruimte, begeleiding en ondersteuning soms en het waarborgen van de verbondenheid met de ander. Individuele vrijheid is belangrijk en wordt gestimuleerd, maar altijd in relatie met de ander en met behoud van diens vrijheid en jouw verantwoordelijkheid daarvoor. Autonomie verwijst altijd naar relatie.

(Zie ook: <http://hetkind.org>)

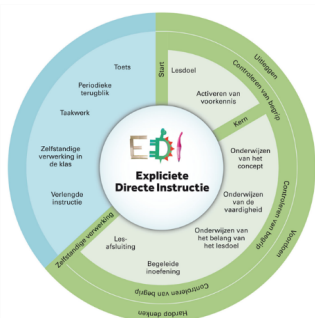
Goed gedrag wordt zoveel mogelijk beloond. De leerkracht benoemt daarbij voor welk gedrag de leerling een compliment krijgt. Dit compliment kan ook in de vorm van een schouderklopje of een knipoog, een glimlach of een opgestoken duim. Soms is het nodig om te straffen, omdat een kind moet ervaren dat bepaald gedrag grensoverschrijdend was. De leerkracht legt uit waarvoor het kind de straf krijgt.

Bij een conflict tussen twee of meerdere kinderen wordt er altijd 'hoor en wederhoor' toegepast. Is er sprake van een ernstig conflict of van behoorlijk grensoverschrijdend gedrag, dan neemt de leerkracht contact op met de ouders.

Op de KWS is de leerkracht in eerste instantie verantwoordelijk voor zijn of haar eigen groep. Het pedagogisch klimaat vormen we echter met het hele team. Alleen zo kunnen wij een pedagogisch klimaat binnen de hele school voor alle kinderen garanderen.

4.4 Didactisch handelen

De leerkracht doet er toe. Het is de leerkracht die het onderwijsproces aanstuurt. Ondanks dat binnen de KWS steeds adaptiever wordt gewerkt, met behulp van digitale leermiddelen, blijft het belangrijk dat de leerkracht instructie geeft. Hierbij is modelling een belangrijk middel

We hanteren het expliciete directe instructiemodel (EDI). Dit model bestaat uit de volgende fases:

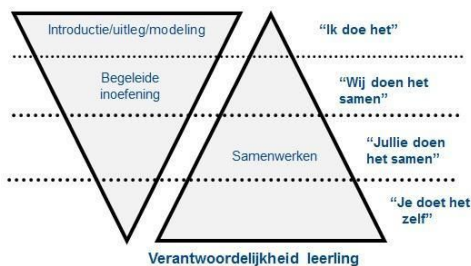
- warming-up
- lesdoel benoemen (ik kan....)
- ophalen voorkennis
- instructie
- begeleide inoefening
- verwerking en evaluatie

Hierbij passen wij het principe van GRRIM toe. Hierbij is het modellen van de leerkracht erg belangrijk. Door de nieuwe lesstof aan te bieden vanuit de kracht van de leerkracht. We vinden het belangrijk dat de leerkracht alle kinderen betreft bij het onderwijs. Hiervoor gebruiken wij wisbordjes en tweegesprekken tussen leerlingen. Binnen het GRRIM-model wordt de verantwoordelijkheid voor het leren tijdens de les verschoven van de leerkracht naar de leerling.:

1. IK introductie en modeling;
2. WIJ begeleide inoefening;
3. JULLIE leerlingen werken samen;
4. JIJ leerlingen werken zelfstandig.

GRRIM

Verantwoordelijkheid leerkracht

Fisher, D., & Frey, N. (2008). Better learning through structured teaching: A framework for the gradual release of responsibility. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

4.5 Het jonge kind

In de kleutergroepen ligt de nadruk op het spel. Vanuit zijn spel ontwikkelt een kleuter zich. Wij dragen er zorg voor dat de kleuter een groot aanbod krijgt van spel- en leermogelijkheden. Dit spel kan zijn: het vrije spel, begeleid spel of een opdracht waarbij de kleuter een spelbeleving heeft. In de periode waarin de kleuter een ochtend komt 'oefenen' is onze eerste zorg om met het kind een goed contact te krijgen, zodat de kleuter zich veilig en geborgen voelt. In de kleutergroepen werken we projectmatig. De kleuters werken over één onderwerp, maar krijgen daarbij opdrachten die passen bij de eigen ontwikkeling.

De onderwerpen van de projecten kunnen bepaald worden door de seizoenen, feestdagen en/of de belangstelling van de kleuters. Tijdens een project staan alle activiteiten in het teken van het onderwerp, bijvoorbeeld de bakker:

- De poppenhoek verandert in een bakkerswinkel;
- Er worden liedjes geleerd over de bakker;
- De kleuters werken creatief over de bakker;
- Indien mogelijk brengen we een bezoek aan de bakker of bakken we zelf koekjes. De ontwikkeling van elke kleuter wordt door observatie en een leerlingvolgsysteem begeleid. Dit doen we door goed naar een kind te kijken, zowel in de klas of speellokaal; als ook tijdens het buitenspel.

We kijken naar:

- De sociale ontwikkeling (hoe voelt de kleuter zich en hoe uit hij / zij zich);
- De persoonlijkheidsontwikkeling (hoe zelfstandig is een kind);
- De motorische ontwikkeling (grobe en fijne motoriek);
- De taalontwikkeling (woordenschat, spreken, luisteren, beginnende geletterdheid);
- Cognitieve ontwikkeling (waarnemen en denken);
- De ontwikkeling van de creativiteit.

Het werken gebeurt vanuit de kring. In de kring beginnen activiteiten en hier keren de kinderen steeds weer terug om andere werkzaamheden te bespreken en te gaan doen. Er wordt ook in hoeken en aan tafels gewerkt; daarnaast spelen de kinderen op het schoolplein. Waar het nodig is, wordt er ook in de kleine kring gewerkt, zodat enkele kinderen extra doelen krijgen aangeboden.

De jongste en de oudste kleuters zitten bij elkaar, maar werken in verschillende groepjes. In groep 2 ligt de nadruk op het voorbereiden op groep drie. Regelmatig wordt bekeken en getoetst hoe de taal-, reken-, luister-, emotionele en sociale ontwikkeling verloopt. Rond maart wordt met ouders besproken of een kind toe is aan groep 3 en welke vaardigheden hier nog voor nodig zijn. Voor kinderen waar wij ons zorgen over maken vullen we een protocol in. Vier- en vijfjarigen die zich sneller ontwikkelen dan gebruikelijk worden via ontwikkelingsmateriaal verder gestimuleerd in hun ontwikkeling.

4.6 Veiligheid

In 2016 is het veiligheidsplan ([zie bijlage II](#)) voor de school vastgesteld. Dit zal in 2020 weer worden herijkt.

Elk jaar wordt op de KWS de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen gemonitord. Dit doen we met behulp van de vragenlijsten uit 'ZIEN!'. Jaarlijks worden de vragenlijst leer- en leefklimaat (32 vragen) + de vragenlijst veiligheidsbeleving (8 vragen) en de vragenlijst sociale vaardigheden (22 vragen) afgenomen en deze geven samen voldoende onderbouwing om aan te kunnen tonen hoe het met de veiligheid is gesteld.

4.7 Schoolspecifieke onderwijskundige ambities.

Onderdeel	Ambitie
Pedagogisch klimaat	Wij willen een school zijn waar kinderen zich veilig en geborgen voelen. Elk kind is uniek en dient dan ook zich zelf te kunnen zijn, met al zijn talenten (en zijn ontwikkelpunten). Bij het welbevinden willen we blijvend onderzoeken hoe alle kinderen zich veilig voelen op school. Op deze manier willen we pesten terugdringen zover als mogelijk. Wel willen we kinderen leren om weerbaar te worden en om te kunnen gaan met tegenslagen. Taakspel (toevoegen)
Didactisch handelen	Binnen de mogelijkheid van de leerkracht willen we kinderen de uitleg geven die zij nodig hebben om aan te kunnen sluiten bij het werk dat de leerling maakt. Hierbij streven we naar een grote betrokkenheid van de hele groep, van alle kinderen. Daarnaast willen we kijken hoe we digitale leermiddelen in kunnen zetten om meer adaptief te kunnen werken en de kinderen directe feedback krijgen. Daarnaast willen we als leerkrachten directe procesgerichte feedback blijven geven. Ook willen we meer coöperatieve werkvormen in gaan zetten. Om leerlingen te leren samen te werken en verantwoordelijkheid te nemen voor het groepswork. Hierbij is het van belang dat de leerkracht leerlingen 'los durft te laten' en hen eigenaar te maken van hun eigen werk.
Het jonge kind	Wij zijn van mening dat jonge kinderen nog ruimte moeten hebben om spelend te kunnen leren. Activiteiten worden doelgericht ingezet om de kinderen zoveel mogelijk te laten ontwikkelen naar hun eigen mogelijkheden. Daarnaast willen we kijken hoe we de kinderen op een goede manier kunnen volgen, in plaats van klassikaal toetsen. Daarbij vinden we het ook belangrijk dat de overgang van groep 2 naar groep 3 kleiner wordt.
Veiligheid	We willen dat alle kinderen, ouders en medewerkers zich veilig voelen op school. Hiervoor is een goede communicatie nodig, waarbij wederzijds respect heel belangrijk is. Daarnaast is het belangrijk om pest tegen te gaan. Waar nodig zullen interventies ingezet worden. Met het invoeren van het continuurooster per september 2019 willen we meer rust in de school brengen. Door het wegvallen van de TSO zullen er minder incidenten tussen de middag plaatsvinden. Waardoor de veiligheidsbeleving toe zal nemen.

5 Passend onderwijs

Wij vinden dat elk kind recht heeft op goed en passend onderwijs in. In beginsel vinden wij dat zo veel mogelijk kinderen regulier primair onderwijs moeten kunnen volgen, zolang het binnen de mogelijkheden van de school past om te voldoen aan de basisbehoeften van het individuele kind binnen een groep. Onze school richt zich op het geven van basisondersteuning en in enkele gevallen op het geven van extra ondersteuning. In ons schoolondersteuningsprofiel (zie bijlage) hebben we beschreven welke ondersteuning we wel en niet kunnen geven.

Binnen passend onderwijs willen we voldoen aan de volgende criteria:

- Leerlingen krijgen goed onderwijs;
- We werken samen met ouders;
- Leerkrachten zijn goed toegerust;
- Leerkrachten volgen jaarlijks doelgerichte scholing.
- We werken samen met het sociaal team (jeugdzorg) en de gemeente Vijfheerenlanden;
- Elk jaar kijken we waar we doelmatig kunnen investeren.

Onze school maakt deel uit van samenwerkingsverband Driegang, regionummer 28-16. Binnen deze kamer werken wij samen met meerdere scholen voor (speciaal) basisonderwijs. Op deze manier kunnen kinderen die intensieve speciale zorg behoeven opgevangen worden binnen ons samenwerkingsverband. Via het Expertisecentrum van het samenwerkingsverband kunnen wij onze zorg verbreden door bijvoorbeeld ambulante begeleiding in te zetten.

Op school is het altijd in de eerste plaats de leraar (eventueel met hulp van de IB'er) die in actie komt als er iets niet helemaal lekker loopt in de ontwikkeling of het onderwijs van een kind. Wanneer de aanpak van de leraar en de IB'er onvoldoende effect heeft, dan wordt het zorgteam ingeschakeld om mee te denken. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders, bijvoorbeeld als een kind niet goed mee kan komen, of vastloopt met zijn gedrag. Het doel van de het zorgteam is om met behulp van verschillende specialismen, laagdrempelige en snelle hulp te bieden aan kinderen met een probleem, hun ouders, hun gezin en soms zelfs de hele klas. Zo kan het kind zo snel mogelijk met een passende oplossing weer verder met zijn onderwijs. Er wordt meegedacht met wat de leraar kan doen, maar ook gediscussieerd over eventuele aanpakken buiten de school. Het zorgteam zoekt de beste passende oplossing voor de kinderen.

Meer- en minder begaafdheid

Voor minder begaafde leerlingen wordt er op de KWS gebruik gemaakt van een eigen leerlijn en de inzet van de onderwijsassistent. Voor meerbegaafden is er extra aanbod in de eigen groep.

Gedragproblematiek

Er zijn leerkrachten en een intern begeleider met expertise in het herkennen en begeleiden van diverse gedragsproblematieken. Er wordt daarbij samengewerkt met deskundigen uit het samenwerkingsverband en ook met het sociaal team.

Ouderbetrokkenheid

De school ervaart en investeert in een hoge betrokkenheid van ouders op het ontwikkelingsproces van hun eigen kind.

6 Kwaliteit van het onderwijs

6.1 Ontwikkeling kwaliteit van onderwijs

Binnen LOGOS hanteren we op stichtingsniveau een 'routekaart' waarop de ontwikkeling van de scholen is te zien. Elke school hanteert een eigen schoolspecifieke routekaart waarop de school per focuspunt uit het Koersplan de fase van ontwikkeling aangeeft. De routekaart is onderdeel van het schoolplan. De school geeft in de routekaart aan of en wanneer de gewenste ontwikkeling gerealiseerd is en in welke mate de school daarover tevreden is uitgedrukt in termen van 'meetbaar' of 'merkbaar'.

De scholen laten zien dat ze werken aan waardegedreven, uitdagend en kwalitatief goed onderwijs. We zorgen dat op school- en stichtingsniveau kwaliteitsbeleid wordt ontwikkeld dat planmatig en cyclisch ingericht en gefaciliteerd is door een samenhangend kwaliteits-instrumentarium. Wij leggen in 'logboeken', jaarverslagen en gesprekken actief verantwoording af en communiceren hierover met relevante belanghebbenden.

6.2 Kwaliteitszorg

Om schoolontwikkeling te realiseren werken we met een systeem voor kwaliteitszorg. Kwaliteitszorg is een leerproces, waarbij de school zelf, volgens een beargumenteerde planning, systematisch, de kwaliteit van het onderwijs bespreekt, beschrijft, realiseert, beoordeelt en/of laat beoordelen en evalueert. Bij kwaliteit gaat het dan om zowel de eisen die de overheid hier aan stelt, de zogenoemde basiskwaliteit, als om de ambities die de school zelf heeft geformuleerd. Als instrument voor ons kwaliteitsbeleid hanteren het model van de PO-raad 'Regie op onderwijskwaliteit'. Zie bijlage.

6.3 Opbrengsten

Wij zien het als onze taak om goed onderwijs te bieden. Daarbij hoort dat we jaarlijks op meerdere momenten onze opbrengsten onder de loep leggen. Hierbij gaan wij uit van het gedachtengoed van Opbrengstgericht Passend Onderwijs naar Gijzen & Van Hasselt.

Binnen OPO gaan wij uit van de gewenste leeropbrengsten die bepalend zijn voor de inrichting van ons onderwijsprogramma. Hierbij gaan wij uit van de gemiddelde schoolpopulatie van de afgelopen jaren, waarbij wij hierbij ons uitstroomprofiel hebben vastgesteld op:

P25	HAVO
P75	VMBO KB

Wat inhoudt dat we willen dat 1 op de 4 kinderen uitstroomt met een niveau van minimaal HAVO of hoger. En dat minimaal 3 van de vier leerlingen boven VMBO kaderberoeps uitstromen.

Vanuit de gemiddelde schoolpopulatie kijken wij jaarlijks twee keer naar het schooloverzicht, naar aanleiding van de CITO toetsen. We kijken welke vakken afwijken van 'de schoolstandaard' en hoe/of we dit kunnen verklaren. Vervolgens zoomen de leerkrachten in op de eigen groep en presenteren hoe de opbrengsten van hun groep zijn uitgevallen ten opzichte van de vorige toetsen en in welke mate ze afwijken van de schoolstandaard. Door goed te kijken naar toetsen en te zoeken naar verklaringen kunnen we ons onderwijs blijvend bijstellen.

De afgelopen jaren scoren we gemiddeld op of boven de schoolstandaard. Ook op de CITO-eindtoets scoren we op of boven de bovengrens.

7 Onderwijskundig beleid

7.1 Onderwijskundig beleid: LOGOS kader Gepersonaliseerd leren

Het leerstofaanbod omvat alle wettelijk voorgeschreven leer- en vormingsgebieden. Binnen dit aanbod worden accenten gelegd, die enerzijds bepaald worden door het LOGOS kader en anderzijds door de de school zelfgekozen ambities van de school.

GEPERSONALISEERD LEREN

In de komende planperiode werken we op de KWS aan de volgende aspecten van focuspunt 1 'Gepersonaliseerd leren'.

Leerlingen	- Op de KWS ontvangen de leerlingen betekenisvol onderwijs, dat zoveel mogelijk aansluit bij hun leerbehoeften en past bij hun ontwikkelingsfase en leervoorkeuren; adaptief werken met Gynzy en Bingel. - Leerlingen doen kennis op en ontwikkelen eenentwintigste eeuwse vaardigheden passend bij het onderwijs van morgen (o.a. samenwerking, creativiteit en oplossingsgerichtheid, maar ook geïntegreerd aanbod van zaakvakken).
Medewerkers	- Medewerkers op de KWS laten eigenaarschap zien: ze zijn bevoegd en nemen verantwoordelijkheid voor het eigen handelen en op peil houden van de eigen bekwaamheid. - Medewerkers weten waar hun eigen talenten liggen en weten wat nodig is om zich blijvend te ontwikkelen om gepersonaliseerd leren vorm te geven en beter aan te sluiten bij de (leer)behoeften van leerlingen.
Organisatie	- Het onderwijsaanbod bevat naast cognitieve vakken ook een verbreding/verdieping van het aanbod gericht op wetenschap & techniek, ICT, cultuureducatie en beweging. - De ontwikkeling van het leren en van effectieve bedrijfsvoering monitoren we planmatig en cyclisch. Op basis hiervan stellen we plannen bij als dat nodig is.

Domein Taal

In de kleutergroepen en groep 3 wordt er gewerkt met het programma 'LOGO3000'. Dit is een programma om de woordenschat te vergroten en een goede woordenschat is van groot belang bij begrijpend lezen en informatieverwerking. LOGO3000 wordt in Leerdam op alle peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen geïmplementeerd. Daarnaast worden leidsters van de peuterspeelzalen en de groepsleerkrachten groep 1 en groep 2 geschoold en begeleid.

Vanaf schooljaar 2019/2020 gaan wij vanaf groep 4 werken met een nieuwe methode voor taal: "Staal". Deze methode maakt kinderen sterk in taal en spelling. In "Staal" staan opbrengstgericht werken en toepassen centraal. Binnen de leerlijn taal komen vier domeinen aan bod: woordenschat, taal verkennen, spreken & luisteren en schrijven. De inhoud van "Staal" sluit aan

bij het referentiekader taal en de kerndoelen. Het referentiekader beschrijft wat leerlingen in de verschillende fasen van het onderwijs moeten kunnen en kennen op het gebied van taal. “Staal” biedt de leerstof aan die is opgenomen bij het streefniveau 1S/2F. Binnen het taalonderwijs is de rol van de leerkracht heel belangrijk. Goed voorbeeld doet goed volgen. Daarom staat modeling centraal: het hardop denkend voordoen. “Staal” volgt de didactiek van Verhallen en Van den Nulft. De methode biedt de kinderen pittige themawoorden aan, zodat hun woordenschat werkelijk wordt uitgebreid. “Staal” geeft vervolgens veel ruimte aan semantiseren en consolideren, op vier manieren. Voor hoog taalvaardige kinderen biedt Staal Taal extra uitdagend werk in een werkboek Plus.

Domein Rekenen

Voor het vak Rekenen gebruiken wij de methodiek van “Wereld in Getallen”. Een belangrijk doel van goed reken-wiskundeonderwijs is het ontwikkelen van functionele gecijferdheid voor alle kinderen. Het vlot en vaardig kunnen uitrekenen van kale sommen is een belangrijk onderdeel, maar rekenen is meer dan dat. Het gaat ook om het kunnen toepassen van deze kennis in allerlei dagelijkse situaties. Het is bovendien van belang om te begrijpen welke som bij een situatie past, wat de getallen in die som betekenen en wat het antwoord betekent. Alleen met aandacht voor al deze aspecten kan functionele gecijferdheid worden bereikt.

De verwerking van de lesstof gebeurt met behulp van de adaptieve software van Gynzy. Met de software kunnen leerlingen op hun eigen niveau met opgaven oefenen terwijl ze ondersteund worden in hun leerproces. De oefenstof sluit aan bij methodiek van “Wereld en getallen” én bij persoonlijke leerroutes.

Domein Mens en Maatschappij

De wereld om ons heen heeft dagelijks zijn invloed op het kind. Daarom staan we regelmatig stil bij het heden en verleden van die wereld en de invloed van die wereld op het leven van de mens. We vinden het daarom belangrijk om de huidige maatschappij te betrekken bij het onderwijs van de kinderen. Dit doen we door de wereld van ‘buiten naar binnen te halen’. Zo werken we in de kleuterklassen thematisch en zoeken we in de midden- en bovenbouw naar manieren om met behulp van excursies of gastdocenten ‘de echte wereld te ervaren’. In ieder geval één keer per twee jaar werken we met de hele school aan één thema: de projectweken.

Ook vinden we het belangrijk dat de kinderen leren van het verleden. Door de koppeling met de eigen omgeving ontdekken leerlingen, met behulp van de methode “Speurtocht”, wat geschiedenis voor hen persoonlijk betekent.

Verder bieden we alle kinderen in groep 7 naast de theoretische en het praktisch verkeersexamen ook een brigadierscursus aan. We leren de kinderen op deze manier op een verantwoorde manier deel te nemen aan het verkeer. In groep 8 krijgen alle kinderen jeugd-EHBO-lessen aan.

In het schooljaar 2019/2020 zullen we ons gaan buigen over een methode die een totaalpakket biedt voor wereldoriëntatie. Hierbij vinden we ontdekkend, onderzoekend en ontwerpand leren belangrijke elementen voor de nieuwe methode.

Domein Natuur en Technologie

Techniek, of eigenlijk “Wetenschap en technologie” is een relatief nieuw vak dat langzamerhand een vaste plek heeft veroverd. Op gebied van W&T deden we mee met het project VTB (Verbreiding Techniek Basisonderwijs) maar nu dat ten einde is gekomen, doen we via het Expertisecentrum Wetenschap en Technologie regelmatig nieuwe ideeën op en worden we voorzien van allerlei lesmateriaal, proefjes en projecten.

Volgend schooljaar zullen er drie studio's worden ingericht voor de scholen op het Noordereiland. Om deze studio's goed in te gaan zetten en op een verantwoorde manier te gebruiken zal een leerkracht vrijgeroosterd worden om hier structuur in aan te brengen en een doorlopende leerlijn neer te zetten.

Domein Cultuur

Kinderen kennis laten maken met het cultureel erfgoed in hun eigen leefomgeving, is één van de kerndoelen voor het basisonderwijs. Bij cultureel erfgoed kan het gaan om de voorgeschiedenis van alledaagse zaken die we in ons leven tegenkomen zoals het stratenplan van het dorp, het behang aan de muur, ons keukengerei of het geld dat we gebruiken maar ook om specifieke elementen die de geschiedenis van onze omgeving (mede) bepaald hebben. In onze omgeving zijn de forten en verdedigingswerken van de Hollandse Waterlinie daar sprekende voorbeelden van, maar ook de historie van het glas is in Leerdam een belangrijk cultureel erfgoed. In samenspraak met de organisatie Samen Doen willen we Cultuur een betere plek geven binnen ons onderwijs. Gebruikmakend van de studio's voor de scholen op het Noordereiland willen we ook cultuur in de vorm van muziek een plaats geven.

Overzicht eigen ambities en aspecten onderwijskundig beleid schoolspecifiek:

Onderdeel	Ambitie
Taal	Vanaf 2019/2020 gaan we werken met een nieuwe methode: staal. Binnen de methode is er meer aandacht voor woordenschat. We willen hiermee de resultaten voor woordenschat, in aansluiting met LOGO 3000, verhogen. Daarnaast biedt de methode zowel voor taal als voor spelling een pluslijn voor de meer- en hoogbegaafden. Zo willen we de leerlingen meer taal en spelling onderwijs op maat aanbieden.
Rekenen	Binnen het rekendomein willen we blijven inzetten op Gynzy en Bingel. Met behulp van deze adaptieve software, laten we leerlingen nog meer op hun eigen niveau werken. Hierbij houden we oog op de belangrijke instructie en model-momenten. Waarbij er ruimte is voor groeps- en individuele-instructie. Als basis houden wij de methodiek van Wereld in Getallen aan. Naast de adaptieve software zetten we ook de plus- en hulpboeken in en bieden we uitdaging door programmeren verder in te zetten. Verder willen we rekenen betekenisvol maken, door leerlingen te laten ervaren waar ze het rekenonderwijs dagelijks voor gebruiken. Zo blijven we aansluiten bij de 'grote rekendag'.
Mens en Maatschappij	Met behulp van de drie studio's binnen de Campus gaan we nog vaker de 'wereld van buiten' de klas inhalen. Hierbij zullen we kijken hoe we de expertise van ouders vaker in kunnen gaan zetten. Daarnaast gaan we op zoek naar een 'integrale methode' voor de zaakvakken, zodat kinderen ook meer de samenhang tussen geschiedenis, aardrijkskunde, natuuronderwijs en de zaakvakken gaan ontdekken en het hier en nu ontdekken. Hierbij zijn de 21ste eeuwse vaardigheden zoals: 'samenwerken', 'ontdekkend leren' en 'oplossingsgericht zijn' van groot belang.
Natuur en Technologie	Door de inzet van de 'techniekstudio' (het makerslab), willen we meer tijd investeren in robotica en andere vormen van techniek. Daarnaast willen we door een 'integrale methode' de leerlingen laten zien dat techniek invloed heeft op de ontwikkeling van de maatschappij.
Cultuur	Met behulp van de drie studio's binnen de Campus willen we nog meer aandacht gaan besteden aan de 'wereld van buiten' de klas inhalen. Voor cultuur zullen we ook een beroep doen op de samenwerking met 'Samen Doen', die op cultuurgebied breed inzetbaar is. Verder zullen we eens in de twee jaar meedoen aan een project vanuit cultuur: Cultureel erfgoed of Glas. Ook kan de 'muziekstudio' een impuls geven aan het muziekonderwijs van de school.

8. Personeelsbeleid

8.1 Personeelsbeleid: LOGOS kader Vakmanschap doet ertoe

De visie van LOGOS op personeelsbeleid is samen te vatten in het motto “duurzaam, bevlogen en bekwaam”. In het Koersplan van LOGOS is dit uitgewerkt in een strategisch focuspunt.

In de komende planperiode werken we op de KWS aan de volgende aspecten van focuspunt 2 ‘Vakmanschap doet ertoe’.

VAKMANSCHAP DOET ERTOE

Leerlingen	- Leerlingen op de KWS leren samenwerken en leren andere leerlingen te steunen, dit komt vooral aan bod binnen de coöperatieve werkvormen. - Verder leren de leerlingen actief te zoeken en nieuwsgierig te zijn naar mogelijkheden om kansen en ideeën te genereren, met behulp van 21e eeuwse vaardigheden.
Medewerkers	- Medewerkers op de KWS werken binnen een (verder te ontwikkelen) professionele cultuur samen aan onderwijsontwikkeling. - Dat zij inzetten op verdergaande ontwikkeling in pedagogisch-didactisch handelen (o.a. volgens het gedachtegoed van Marzano, Hattie) waarbij ze zichzelf professioneel uitdagen door zich verder te specialiseren in hun vakgebied. - Verder willen we de kijken hoe we de individuele nascholing meer op maat kunnen gaan aanbieden, om zo op meerdere gebieden specialisme en kennis te ontwikkelen.
Organisatie	- Iedereen op de KWS leert. Binnen het jaarlijks op te stellen werkverdelingsplan wordt ruimte geboden aan professionele ontwikkeling. Hiermee ontwikkelen zij persoonlijk leiderschap, dat los staat van functie of rol. - Binnen de organisatie wordt goed practice en scholing vaker met elkaar gedeeld door dit vast op de ontwikkelagenda te zetten.

8.2 Personeelsbeleid LOGOS kader Professionele cultuur - Samen leren inhoud geven

Een belangrijke voorwaarde voor schoolontwikkeling is de aanwezigheid van een professionele cultuur. In een professionele schoolcultuur handelen teamleden vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor zowel opbrengsten als voor processen die hierop van invloed zijn. Om deze professionele cultuur te stimuleren, stuurt de schoolleiding expliciet op versterking van vakmanschap, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en samenwerking die gericht is op kwaliteitsverbetering.

In de komende planperiode werken we op de KWS aan de volgende aspecten van focuspunt 3 'Samen leren inhoud geven'.

Leerlingen	- Leerlingen leren actief met elkaar samenwerken, in de groep, maar ook in de school. Dit krijgt vorm binnen coöperatieve werkvormen, maar ook bij projecten, feesten en spelsituaties. Hierbij spelen de 21ste eeuwse vaardigheden als creatief en kritisch denken een grote rol. - Daarnaast leren we leerlingen dat het belangrijk is dat je leert en ontwikkelt in een sociaal veilige omgeving waarin vertrouwen krijgen en geven vanzelfsprekend is. Fouten maken is belangrijk voor het leerproces: verwonder, ontdek en groei! Fouten zijn onder andere nodig binnen de adaptieve software Gynzy en Bingel om de leerlingen op hun eigen niveau te kunnen laten werken. - leerkuil
Medewerkers	- Binnen de verschillende overleggen willen we vaker het leren van en met elkaar centraal zetten. Zo willen we leren van elkaar en co-creëren in teams, clusters van teams, intervisie/werkgroepen en/of leergemeenschappen. - Dat zij persoonlijk leiderschap laten zien en mede verantwoordelijk zijn voor de eigen balans in draagkracht/draaglast om duurzaam inzetbaar te zijn). Opbrengsten uit individuele nascholing worden meer met elkaar gedeeld, waardoor de kennis een goed wordt van meerdere personeelsleden.
Organisatie	- Duurzaam leren is alleen mogelijk als iedereen het als gezamenlijke verantwoordelijkheid ziet (en eigenaarschap toont) om de organisatie zo goed mogelijk te laten functioneren en verder te brengen. We borgen wat goed gaat en op basis hiervan zorgen we voor het op peil houden of doorontwikkelen van onze kwaliteit. Leidinggevendenden faciliteren dit proces. - Onderwijsontwikkeling kan rekenen op onze nieuwsgierigheid. We durven te experimenteren met behulp van eigen en externe good practices en verworven wetenschappelijke of maatschappelijke inzichten. Daarbij zullen we ook vaker bij elkaar in de klas moeten gaan kijken.

8.3. Personeelsbeleid: schoolspecifiek

8.3.1. Competentieontwikkeling

Op de KWS zien we een belangrijke meerwaarde in een integrale benadering en daarom kiezen we er nadrukkelijk voor om de persoonlijke ontwikkeling af te stemmen op de schoolontwikkeling. Dat komt tot uitdrukking in de wijze waarop we verbinding leggen tussen doelen van de school en de vakbekwaamheid van de medewerkers. De ontwikkeling van het team als geheel en van ieder teamlid afzonderlijk kan niet los gezien worden van de ontwikkeling van de school.

Bij het verder ontwikkelen van het persoonlijk vakmanschap van de leerkrachten moet het zowel op school- als op LOGOS niveau duidelijk zijn hoe de samenstelling van het team is, waarmee de directeur de klus moet klaren. Over welke vaardigheden beschikken de teamleden en welke vaardigheden kunnen nog verder ontwikkeld worden. Ook is het belangrijk dat de directeur zicht heeft op de fysieke en geestelijke gesteldheid van de teamleden, wat kunnen zij fysiek en geestelijk aan. Welk beroep kunnen we op het team doen, zeker nu we steeds vaker te maken hebben met 'invallersproblematiek'.

Als een team te weinig ontwikkelcapaciteit heeft dan is het de verantwoordelijkheid van de directeur dit te signaleren en met het bestuur te bespreken.

In dit proces is het de taak van de directeur om de professionalisering te stimuleren. Het scholingsbeleid moet passen in het schoolplan en bij de daarin geformuleerde doelen en hierbij moet je voortdurend monitoren hoe het gaat: heb je wel genoeg balans in het team? En als dat niet zo is dan moet het tandem van directeur en IB-er een strategie bedenken om dat te bereiken. Bij de balans in het team is het ook van belang te zorgen voor voldoende experts / masters in het team en ook kwaliteitseisen te stellen aan hun inbreng en medeverantwoordelijkheid / mede-eigenaarschap op het totaal.

8.3.3. Nieuwe leraren

Nieuwe leraren worden op de KWS begeleid volgens het daartoe opgestelde inwerkprogramma. Zie **bijlage...**

Onderdeel	Ambitie
Competentie-ontwikkeling	De komende jaren gaan we aan de slag met het aanbieden van coöperatieve werkvormen en het zelfstandig werken. Deze vaardigheden van de leerkrachten willen we verbinden aan het aanleren van 21ste eeuwse vaardigheden en digitaal werken binnen de KWS.
Nieuwe leraren	Nieuwe leraren krijgen binnen de KWS een mentor toegewezen, die hen op weg helpt binnen de gang van zaken in de school. De IB heeft hierbij een coachende rol, met name op pedagogisch en didactisch gebied. In het eerste jaar dat een leraar werkzaam is op de KWS zal de directeur regelmatig formeel en informeel een gesprek voeren over het functioneren en welbevinden van de nieuwe medewerker.
Organisatie	De directeur past de gesprekkencyclus toe zoals afgesproken binnen LOGOS.

9. Communicatie en PR

9.1 LOGOS

Communicatie is gebaseerd op vertrouwen en draagt bij aan verbinding en ontwikkeling.

We staan voor een 'open communicatie'. We willen drempels laag houden voor leerlingen en ouders, waarbij wij de wederzijdse verwachtingen uitspreken en uitgaan van gelijkwaardigheid en wederzijdse betrokkenheid. We geven inzicht in onze werkwijze en we maken duidelijk hoe we beleid voorbereiden en uitvoeren. Of dit nu is tussen leerlingen en medewerkers onderling of in samenspraak met onze maatschappelijke omgeving. We communiceren voornamelijk via persoonlijk contact (oudergesprekken/avonden, overleg) en daar waar het geven van informatie betreft ook digitaal (website, mail/schoolapp).

We zorgen in deze planperiode voor een heldere positionering en eerlijke profilering van de scholen, waarbij we voelbaar trots durven te zijn op de ontwikkeling en resultaten en onze leerlingen, medewerkers. Dit maakt het voor ouders, kinderen en stakeholders makkelijker om te kiezen voor samenwerking.

9.2 CBS Koningin Wilhelmina

De KWS is één van de drie scholen op het 'Noordereiland'. En één van de 10 scholen in Leerdam. Binnen Leerdam hebben ouders dus een ruime keus uit scholen. Des te belangrijker is het om de school goed te positioneren in de wijk (en de stad). De afgelopen jaren is het totale aantal leerlingen op het Noordereiland afgenomen. Echter op onze school is het leerlingenaantal minder hard afgenomen dan op de andere scholen, door zij-instroom en een toename van het aantal jonge leerlingen is het leerlingenaantal redelijk stabiel tussen de 180 en de 200 leerlingen. De afgelopen jaren hebben wij het marktaandeel zien stijgen van 39% in 2015 naar 45% in 2018.

De levensbeschouwelijke identiteit van de school is al lang niet meer de enig bepalende factor voor ouders bij de keuze van een school voor hun kind. Doordat er voldoende keus op fietsafstand is voor ouders in Leerdam, blijft het van onverminderd belang om aandacht te hebben voor een goede PR en marketing. De KWS heeft te maken met concurrentie van OBS De Sterrenkijker (Noord) en de RKBS Floris Radewijnsz (Noord). En daarnaast in mindere mate van CBS Juliana (Oost), OBS De Hobbitstee (Oost) en OBS De Wilgenhoek (Jenaplan - West). De knusheid en de goede samenwerking en communicatie zijn onze unique sellingpoints. Kinderen en ouders weten zich op een prettige manier gezien en gekend binnen de school.

Een zorgvuldige interne en externe communicatie is en blijft voorwaardelijk binnen een professionele onderwijsorganisatie. Intern worden teamleden betrokken bij het gehele onderwijsproces, worden zij op de juiste wijze in hun kracht gezet en voelen zich mede verantwoordelijk voor en mede eigenaar van het geheel. Dit kan alleen als zij zich daadwerkelijk gezien en gehoord weten.

Maar ook ouders en verzorgers, als educatieve partners, willen voortdurend op een zorgvuldige wijze geïnformeerd worden over alles wat er op school speelt. Voor de leerkrachten betekent dit dat ze investeren in een goede relatie met alle ouders. Dit gaat niet alleen via formele kanalen als nieuwsbrieven, website en schoolgids, maar juist via persoonlijk contact. De intensiteit daarvan zal voor een deel afhangen van de situatie van het betreffende kind maar ook bij het probleemloze kind dat huppelend naar school gaat, is de persoonlijke relatie met de ouders van belang, al is het alleen maar vanuit het oogpunt van ambassadeurschap.

10. Partners van de school

LOGOS vindt samenwerken belangrijk om doelen te realiseren. *‘Alleen ga je sneller; samen kom je verder’*. Door samen te werken, zowel in- als extern, wil LOGOS aantrekkelijk partnerschap creëren.

10.1 Partners: LOGOS kader Aantrekkelijk partnerschap

In de komende planperiode werken we in de KWS aan de volgende aspecten van focuspunt 4 ‘Aantrekkelijk partnerschap’.

Leerlingen	- Dat zij verbinding ervaren in lesstof en inzien dat schoolvakken niet op zichzelf staan. Alles past in het grotere plaatje van de samenleving. - Dat zij leren om christelijke waarden als geloof, hoop en liefde en LOGOS-waarden vertrouwen, verbinden, ontwikkelen voor zichzelf en naar anderen toe praktisch vorm te geven.
Medewerkers	- Dat zij zich professioneel verbinden met ouders en relevante ketenpartners voor het realiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn voor leerlingen. - Dat zij zich met elkaar verbinden: in het eigen team of cluster en met de stichting als geheel.
Organisatie	- Dat de KWS zich stevig en met ‘eigen smoel’ positioneert/ profileert, vanuit eigen kracht en ‘couleur locale’. - Dat de KWS een aantrekkelijke partner is om mee samen te werken; een partner die regionaal van betekenis is in de ontwikkeling van leerlingen. We leiden samen burgers van de toekomst op.

10.2 Partners: schoolspecifiek

Onze school staat midden op het Noordereiland. Wij streven naar samenwerking met instanties in de omgeving. Onze school onderhoudt daarom structureel contacten met externe instanties. Hierdoor halen we expertise binnen, waardoor we adequaat samen kunnen werken aan de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen. We dragen daarvoor –als school, ouders en omgeving– een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De externe instanties waarmee we een relatie onderhouden zorgen voor advies, hulp en ondersteuning en dit komt de kwaliteit van het onderwijs en de school als organisatie ten goede.

Onze school onderhoudt systematisch en gereguleerd contact met:

1. Andere scholen binnen LOGOS; via het directeurenoverleg en het IB-netwerk
  - a. Vooral met de Leerdamse scholen uit LOGOS.
2. Samenwerkingsverband Driegang.
3. Samen Doen; culturele- en sportpartner binnen Leerdam.
4. Het DOL - directeurenoverleg Leerdam - gemeente vijfheerenlanden
5. Regio Academie en andere onderwijsbegeleiders;
6. SBO Beatrix de Burcht;

7. Gemeente Vijfheerenlanden;
8. GGD Utrecht;
9. Cloudwise: partner ICT
10. SKCN - BSO binnen Leerdam
11. Ouders binnen de school.

En verder onderhoudt de school...

- contacten met toeleverende instellingen (kinderdagverblijven);
- functionele contacten met instellingen en voorzieningen in de wijk;
- contacten met scholen voor voortgezet onderwijs;
- functionele contacten met begeleidingsdiensten, hogescholen, (opleidingen voor leraren) en pedagogisch centra;
- functionele contacten met het samenwerkingsverband en andere netwerken in de regio;
- functionele contacten met de (lokale) overheid en onderwijsinspectie.

Overzicht eigen ambities en aspecten 'partners' schoolspecifiek

Onderdeel	Ambitie
Competentie-ontwikkeling	
Nieuwe leraren	
Organisatie	

11. Verantwoording

Voor de totstandkoming van dit schoolplan is gebruik gemaakt van verschillende documenten. Het LOGOS Koersplan is het overkoepelende document dat vanuit een zorgvuldig proces van co-creatie tot stand is gekomen; het Koersplan vormt het kader voor het onderliggende schoolplan van de KWS

Daarnaast is er een aantal op LOGOS niveau vastgestelde beleidsdocumenten gebruikt en zijn er verschillende schooldocumenten van de KWS gebruikt, zoals het schoolplan 2015-2019, de jaarplannen, de schoolgids, het schoolondersteuningsplan, visitatieverslagen, het meest recente inspectierapport, ouder- en leerlingtevredenheidsonderzoeken en zelfevaluaties.

Ook op schoolniveau is er sprake geweest van co-creatie en heeft het team op meerdere bijeenkomsten input geleverd voor dit nieuwe schoolplan. Ook ouders en leerlingen zijn betrokken geweest bij het tot stand komen van dit schoolplan en hebben gelegenheid gehad hun input te leveren.

Het schoolplan is voorgelegd aan de MR en aan het bestuur en is met instemming vastgelegd op .... **Zie bijlage...**

12. Meerjarenplanning

Voor de hele planperiode geldt dat we waarborgen dat de basiskwaliteit op orde is. Door middel van ons kwaliteitsmanagementsysteem houden we de vinger aan de pols en monitoren we of we onze streefdoelen halen en waar eventueel extra inspanning of interventie vereist is.

Het schoolplan geeft de koers op hoofdlijnen weer. We benoemen aan welke aspecten van de LOGOS focuspunten en de eigen gekozen ambities we aandacht geven. In de jaarplannen werken we deze plannen concreet uit.

Op basis van de evaluatie van het voorafgaande schooljaar stellen we de koers voor het volgende schooljaar bij.